

Za profesorom MUDr. Jozefom Pogádym, DrSc.

V redakčnom kruhu časopisu sme si pripomenuli 5. výročie úmrtia iniciátora vzniku nášho časopisu a jeho prvého šéfredaktora profesora MUDr. Jozefa Pogádyho, DrSc. Profesora Pogádyho vždy charakterizovala neobyčajná životná energia, schopnosť konať a vidieť a domýšľať veci ďaleko dopredu. Profesor Pogády vkladal do svojej práce poslanie, ktorým motivoval svojich spolupracovníkov pri dosahovaní náročných cieľov. Jeho životné ciele boli pravdivé, odrážali potreby vedného odboru, ktorému sa zasvätil, potreby lekárskeho vied i spoločnosti. Prof. MUDr. Jozef Pogády, DrSc., vytvoril neobyčajne bohaté dielo. Záujmy profesora Pogádyho boli veľmi široké. Jeho pozornosť upútali najmä exaktné vedy. Už počas školských rokov bol nápadný vždy vynikajúcim prospechom. Absolvoval viaceré zahraničné pobyty, ktoré posilnili jeho jazykové schopnosti a ktoré boli základom pre jeho úspechy na mnohých svetových vedeckých fórach. Nadhľad a organizačné schopnosti sa plne prejavili nielen pri organizačnom riadení novozriadenej Psychiatrickej nemocnice v Pezinku, ale aj pri usmerňovaní ďalšieho rozvoja psychiatrie ako vedného odboru. Práve toto nové pracovisko sa stalo strediskom jeho intenzívnej a významnej práce v Česko-Slovenskom meradle. V Pezinku založil aj výskumné laboratórium, ktoré sa rozvinulo na jedno z popredných centier psychiatrického bádania s koordináciou mnohých celoštátnych výskumných úloh.

Ako riaditeľ ústavu sa profesor Pogády venoval psychiatrickému ústavníctvu a vybudoval pracovisko, ktoré patrí k špičkovým zariadeniam svojho druhu nielen u nás, ale aj vo svete. Ako dlhoročný hlavný odborník pre psychiatriu na Slovensku sa významnou mierou zaslúžil o rozvoj psychiatrie v celej SR. Vyvíjal rozhodujúce aktivity, ktorými riešil početné osobitné úlohy (napr. činnosť súdnej expertízy). V týchto súvislostiach treba podčiarknuť univerzálnosť jeho zamerania. Prof. Pogády je autorom viac ako 300 vedeckých a odborných publikácií, viacerých monografií a nespočetného

množstva prednášok doma i v zahraničí. Z pôsobenia na zahraničných fórach treba vyzdvihnúť činnosť vo WHO a vo WPA. Svoju pozíciu a akceptáciu na zahraničných fórach si vybudoval pracovným elánom, dosiahnutými výsledkami v odbornej práci, ale aj rečovými znalosťami. Významná je aj jeho zásluha pri vybudovaní Psychiatrickej kliniky Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, ktorú rozvinul v Psychiatrickej nemocnici Ph. Pinela v Pezinku. Bol dlhoročným členom Vedeckej rady Trnavskej univerzity a zásadným spôsobom sa pričínil o jej rozvoj. Za svoju prácu – ako uznanie verejnosti – dostal množstvo vyznamenaní a uznaní. Vieme, že najdôležitejším vyznamenaním pre neho bol pocit, že naplnil cieľ, dosiahol poznanie, že prispel k podstate veci ako takej.

Vychoval desiatky kvalifikovaných odborníkov, stál pri habilitácii mnohých docentov a inaugurácii mnohých profesorov. Jeho žiaci dnes zaujímajú významné postavenia v odbornom živote, nadväzujú na jeho prácu.

Typické pre neho bolo, že vždy – v odbore alebo v osobných veciach – zvažoval všetky okolnosti, prijímal nové podnety a podporoval návrhy, ktoré prinášali náznaky správneho riešenia.

Profesor Pogády odišiel skromne 28. júna 2004. Neprial si žiadne veľké lúčenie. Jeho život pokračuje v jeho diele a pretože jeho život bol plný čínorodých aktivít, je s nami stále. Jednou z tých posledných, ktorými sa zapísal do histórie slovenskej psychiatrie, bolo založenie nášho časopisu, a to v čase, keď takýto krok nevyvolával vo všeobecnosti veľkú podporu a sympatie. Už to, že držíme v rukách toto číslo Psychiatrie... potvrdzuje to, čo sme povedali.

S úctou a vďakou spomínajú

Marián Bernadič, Pavel Černák